

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ПЕРШОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ШАПРАН ВІКТОР ВАЛЕНТИНОВИЧ
УХВАЛА

24 травня 2019 р.

Київ

№ *6711/0/18-19*

Член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Шапран Віктор Валентинович, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Жукакі Валентини Панасівни стосовно судді Приморського районного суду міста Одеси Попревича Віктора Михайловича,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 27 серпня 2019 року надійшла дисциплінарна скарга Жукакі В.П. від 20 серпня 2019 року (єдиний унікальний номер матеріалу Ж-4846/0/7-19) на дії слідчого судді Приморського районного суду міста Одеси Попревича В.М. під час прийняття у справі ухвали про тимчасовий доступ до речей та документів.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу матеріалу між членами Вищої ради правосуддя від 27 серпня 2019 року дисциплінарну скаргу Жукакі В.П. передано для попередньої перевірки члену Вищої ради правосуддя Шапрану В.В.

Статтею 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» визначений порядок попередньої перевірки дисциплінарної скарги та встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), зокрема, вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи.

За результатом вивчення та перевірки дисциплінарної скарги встановлено наступне.

Слідчий слідчого відділу Портофранківського ВП Приморського ВП міста Одеси ГУНП в Одеській області Лисік Н.А. звернулась до слідчого судді з клопотанням про тимчасовий доступ до речей та документів у межах кримінального провадження, внесеного 28 липня 2017 року до Єдиного державного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 358 КК України.

Клопотання слідчого обґрунтовано тим, що 28 липня 2017 року до Портофранківського ВП Приморського ВП в місті Одеса ГУНП в Одеській області від надійшла заява, в якій вона просила вжити заходи до працівників поліклініки № 12 в місті Одесі, які на її думку підробили медичну карту

Під час досудового розслідування 9 лютого 2018 року слідчим відділом Портофранківського ВП Приморського ВП в місті Одеса ГУНП в Одеській області було призначено судово-технічну експертизу медичної карти та довідки МСЕК серії ВТЭ-30 № від 20 травня 1988 року.

20 березня 2018 року до СВ Портофранківського ВП Приморського ВП в місті Одеса ГУНП в Одеській області надійшло клопотання судових експертів Київського науково-дослідного інституту судових експертиз про необхідність надання оригіналу медичної карти

Оскільки медична картка знаходиться в матеріалах цивільної справи, що перебуває у провадженні Приморського районного суду міста Одеси, слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням про тимчасовий доступ до речей та документів, що перебувають у матеріалах вказаної справи.

Ухвалою слідчого судді Приморського районного суду міста Одеси від 14 серпня 2019 року вказане клопотання задоволено, надано тимчасовий доступ та можливість вилучення медичної карти хворої, яка знаходиться в матеріалах цивільної справи, що перебуває у провадженні Приморського районного суду міста Одеси з метою подальшого проведення судово-технічної експертизи (слідчий суддя – Попревич В.М.).

Як убачається з мотивувальної частини ухвали, слідчий суддя дійшов висновку про наявність підстав для задоволення клопотання органу досудового розслідування оскільки наявні у кримінальному провадженні матеріали вказували на наявність достатніх підстав вважати, що речі та документи, які знаходяться у володінні Приморського районного суду міста Одеси мають значення для кримінального провадження, іншими способами довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих документів, неможливо.

У дисциплінарній скарзі автором зазначено, що в ухвалі Приморського районного суду міста Одеси від 14 серпня 2019 року слідчим суддею не зазначено мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору, не надано належного обґрунтування прийняття рішення про надання тимчасового доступу до речей та документів, допущено порушення процесуального строку розгляду клопотання.

Статтею 159 КПК України передбачено, що тимчасовий доступ до речей і документів полягає у наданні стороні кримінального провадження особою, у володінні якої знаходяться такі речі і документи, можливості ознайомитися з ними, зробити їх копії та вилучити їх (здійснити їх виїмку).

Відповідно до частини першої статті 160 КПК України сторони кримінального провадження мають право звернутися до слідчого судді під час досудового розслідування чи суду під час судового провадження із клопотанням про тимчасовий доступ до речей і документів, за винятком зазначених у статті 161 цього Кодексу.

За змістом пункту 4 частини другої статті 160 КПК України у клопотанні про тимчасовий доступ до речей і документів повинні бути зазначені підстави вважати, що речі і документи перебувають або можуть перебувати у володінні відповідної фізичної або юридичної особи.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 163 КПК, слідчий суддя, суд постановляє ухвалу про надання тимчасового доступу до речей і документів, якщо сторона кримінального провадження у своєму клопотанні доведе наявність підстав вважати, що ці речі або документи перебувають чи можуть перебувати у володінні відповідної фізичної або юридичної особи.

Системний аналіз вказаних норм свідчить, що слідчим суддею прийнято ухвалу про тимчасовий доступ до речей та документів з урахуванням та на підставі статей 159-163 КПК України, попередньо встановивши обґрунтованість клопотання органу досудового розслідування.

Вища рада правосуддя діє в межах повноважень, визначених статтею 131 Конституції України, статтею 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», і не наділена повноваженнями оцінювати законність судового рішення та перевіряти його правовий зміст.

Статтею 309 КПК України визначено вичерпний перелік ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, ухвала слідчого судді про тимчасовий доступ до речей та документів не належить до даного переліку, проте з урахуванням положень частини третьої статті 309 КПК України заперечення на неї можуть бути подані під час підготовчого провадження у суді.

Дисциплінарний орган Вищої ради правосуддя наділений правом надати оцінку виключно діям слідчого судді під час розгляду клопотання, а не здійснювати перевірку дотримання ним норм права під час прийняття відповідного рішення, у тому числі з питань оцінки доказів, що здійснюється за внутрішнім переконанням, включаючи і питання щодо наявності або відсутності підстав для задоволення клопотання органу досудового розслідування про тимчасовий доступ до речей та документів.

Дії слідчого судді при прийнятті ухвали про тимчасовий доступ до речей та документів були зумовлені його позицією з приводу встановлення наявності достатніх підстав вважати, що іншими способами довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих документів, неможливо довести іншим способом.

Тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості (пункт 66 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки).

Дисциплінарна скарга не містить фактичних даних (доказів) грубої недбалості, свавілля або навмисного істотного порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, доводи скарги фактично зводяться до незгоди з ухвалою слідчого судді про тимчасовий доступ до речей та документів.

Свавільним може бути визнано судове рішення у разі очевидного викривлення фактів або вимог процесуального права, очевидної невідповідності висновку суду встановленим фактам та іншим обставинам, явної відсутності правових підстав для ухвалення рішення, відсутності у судовому рішенні обґрунтування щодо неврахування процесуально значущих доводів, з якими

рішення суду йде у розріз, порушення основоположних принципів щодо незалежності та безсторонності суду.

Проте не може вважатись умисним порушенням норм права чи неналежним ставленням судді до службових обов'язків тлумачення закону та позиція судді щодо обґрунтування ухваленого ним судового рішення.

Порядок розгляду клопотань про тимчасовий доступ до речей та документів, визначений положеннями статтею 163 КПК України.

Строки розгляду слідчими суддями клопотань про тимчасовий доступ до речей та документів нормами КПК України не визначені.

Як свідчить практика розгляду клопотань сторін кримінального провадження про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, клопотання даної категорії розглядаються слідчими суддями в порядку та строки відповідно до вимог статей 163-164 КПК України, зокрема, у триденний строк – у разі виклику особи, у володінні якої знаходяться документи та речі, доступ до яких просить сторона кримінального провадження, та у день надходження клопотання на підставі частини другої статті 163 КПК України, якщо слідчі судді вважають наявними достатні підстави вважати, що існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів, без виклику такої особи.

Клопотання надійшло до провадження слідчого судді 5 серпня 2019 року, розгляд здійснено – 14 серпня 2019 року.

Для встановлення відомостей про ознаки дисциплінарного проступку важливо констатувати очевидну безпідставність недотримання строку. Сам лише факт недотримання строку розгляду клопотання про тимчасовий доступ до речей та документів не може автоматично свідчити про наявність підстави для дисциплінарної відповідальності судді.

Моніторингом інформації Єдиного державного реєстру судових рішень встановлено, що за період з 5 серпня 2019 року (дня надходження клопотання до провадження слідчого судді) по 14 серпня 2019 року (дня постановлення слідчим суддею ухвали) суддею Попревичем В.М. прийнято близько 209 судових рішень у межах кримінального судочинства та за наслідком розгляду справ про адміністративне правопорушення.

Таким чином, у діях слідчого судді Приморського районного суду міста Одеси Попревича В.М. мало місце порушення встановленого строку розгляду клопотання, проте несвоєчасний розгляд був зумовлений надмірним рівнем судового навантаження.

При цьому, за змістом частини четвертої статті 163 КПК України слідчий суддя, суд розглядає клопотання за участю сторони кримінального провадження, яка подала клопотання, та особи, у володінні якої знаходяться речі і документи, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті.

Проте скаргником у дисциплінарній скарзі не зазначено фактичних даних (свідчень, доказів) на підтвердження того факту, що нерозгляд слідчим суддею клопотання у встановлений законом строк здійснено внаслідок дій (бездіяльності) слідчого судді, а не внаслідок процесуальної поведінки учасників (неявка у судові засідання за повідомленням слідчого судді, заявленнями клопотань про відкладення розгляду та інше).

Стаття 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» містить вичерпний перелік підстав для дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарна скарга подається у письмовій формі та повинна містити, зокрема, конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, а також посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаргником відомості.

Проте під час попередньої перевірки встановлено, що дисциплінарна скарга Жукакі В.П. не містить конкретних відомостей про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності, а також посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаргником відомості, доводи автора скарги зводяться лише до незгоди з ухвалою слідчого судді.

Відповідно до пунктів 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаргнику, якщо не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді, а також посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

З огляду на викладене, дисциплінарну скаргу Жукакі В.П. необхідно залишити без розгляду та повернути скаргнику.

Відповідно до положень пункту 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя з підстав, передбачених пунктами 1-5 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати – доповідач постановляє ухвалу про залишення скарги без розгляду, копія якої разом із скаргою направляється скаргнику.

Керуючись статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», пунктом 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя,

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Жукакі Валентини Панасівни стосовно судді Приморського районного суду міста Одеси Попревича Віктора Михайловича залишити без розгляду та повернути скаргнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Першої Дисциплінарної
палати Вищої ради правосуддя**

В.В. Шапран